

Cultura

LITERATURA

Surt a la llum l'últim llibre inèdit de Bernat Cormand

Un dels germans de l'autor, mort l'any passat als 47 anys, ha completat l'àlbum il·lustrat 'Lluny'

JORDI NOPCA
BARCELONA

Aquesta és la història de com una família unida pot arribar a fer realitat un projecte impensable. Comença quan, pocs dies després de la mort de l'il·lustrador i escriptor Bernat Cormand l'estiu passat, als 47 anys, un dels seus germans torna a entrar al seu pis. "Tot estava intacte, tal com ell ho havia deixat. Ser allà dins una altra vegada feia impressió –explica el periodista Genís Cormand–. Quan vaig ser al seu estudi em van cridar l'atenció dos esbossos fets a llapis que en Bernat havia deixat enganxats a la paret". A la dreta hi havia la cara d'un nen de mirada seriosa i amb els cabells curts, ben pentinats, com era habitual en els llibres d'en Bernat. "A l'esquerra hi havia un segon dibuix, un altre nen amb els cabells més llargs, somrient", comenta en Genís.

Eren els dos protagonistes del que ha acabat sent l'últim llibre de Bernat Cormand, *Lluny*, que l'editorial A Buen Paso publica avui. "Al costat de la taula on el meu germà dibuixava hi havia un armari de fusta amb deu calaixos llargs i primos on tenia els originals de cada projecte –continua–. Al primer calaix hi havia els dibuixos de la novel·la *El cap als núvols* [L'Altra, 2021]; al segon, els originals de l'àlbum *Els dies felços* [A Buen Paso, 2018], i així successivament. Els vaig anar obrint tots fins que vaig arribar al setè: no reconeixia a quin llibre pertanyien aquelles il·lustracions". S'hi veia una casa en una illa deserta, una cova en una muntanya i un grup d'animals que envoltaven un nen. Eren els escenaris per on es mouria el protagonista d'un àlbum inèdit en el qual treballava el seu germà.

D'això en Genís se n'assabentaria després de parlar amb l'editora d'A Buen Paso, Arianna Squillo-ni. Es va posar en contacte amb ell per explicar-li que en Bernat treballava en un nou llibre que s'havia de dir *Lluny*, però que abans de morir no n'havia pogut acabar les il·lustracions. En Genís va trobar el text que havia d'acompanyar-les a l'or-

dinador del seu germà: "També hi havia l'*storyboard*. Les peces del trencaclosques començaven a encaixar".

Un nen incòmode

L'última història que en Bernat Cormand volia explicar era la d'un nen a qui no agradava gens el món on vivia. L'Eloi es tancava sovint a la seva habitació i creava "un petit univers" on regnava "el silenci", hi

01. Els dos esbossos que eren a l'estudi de Cormand.
02. El germà adaptant un esbós. ARXIU FAMILIAR
03. Bernat Cormand. RUTH MARIGOT

llegim. Acompanyat del seu únic amic, el seu gos –el Simó–, imaginaven un lloc on estar millor, lluny de la ciutat, on no els pogués trobar ningú. A partir d'aquí començava un periple per illes, muntanyes i, finalment, un bosc habitat per cérvols, conills, óssos i llops. "Potser hi haurà un riu on ens puguem banyar. I els animals seran la nostra família...", diu el personatge.

"Quan li vaig ensenyar el text, els originals completats i els esbossos al pare, s'ho va mirar tot amb mol-

ta atenció i em va dir: «No hi ha llibre, Genís», recorda el periodista. Va ser llavors que va entrar en joc en Martí, tercer dels quatre germans de la família Cormand. "Vam fer una videotrucada on li vaig explicar tot el que teníem –diu en Genís–. Ell sabia que en Bernat treballava en aquest projecte, però no estava al corrent que el tingués tan avançat".

En Martí viu a Brooklyn des de finals de la dècada dels 90, on es va establir com a pintor. Van ser ell i la seva mare, la il·lustradora Fina Rifà, les dues portes d'entrada al dibuix de Bernat Cormand. "Al cap d'uns dies en Martí em va trucar i em va dir: «Faré el llibre. El pintaré seguint les indicacions que va deixar en Bernat. No hi ha ningú que pugui interpretar millor quines eren les seves intencions, el perquè de la tècnica que feia servir i el que volia explicar». En Martí va agafar totes les il·lustracions que en Bernat havia fet a llapis i les va pintar a l'oli. El resultat és una simbiosi res-

Descoberta

"Al seu estudi hi tenia dos esbossos a llapis enganxats a la paret", recorda en Genís

pectuosa i emocionant entre els universos artístics dels germans.

El primer àlbum que va publicar Bernat Cormand després de dedicar-se a l'edició –es va llicenciar en filologia catalana i treballava a Edicions 62– va ser *El dibuixant d'ossos* (SD, 2008). Hi parlava d'un il·lustrador que marxava al pol Nord per dibuixar un ós polar, i quan finalment el trobava s'adonava que era l'últim exemplar que en quedava al món. Cinc anys després va arribar *El nen perfecte*, la història del petit Daniel, que quan no el veia ningú es transvestia. A *Els dies felços* (2018), un narrador en primera persona recorda que de petit vivia en un poble ple de surfistes on coneixia un altre nen, i no trigava a enamorar-se'n.

Lluny continua el camí personal i intimista dels llibres que el van precedir. Enmig del bosc, perdut i desesperat, l'Eloi descobreix el nen de cabells despentinats. El nen li porta el seu gos i l'ajudarà a construir una cabana de fusta a dalt d'un arbre. Ell i els animals seran la seva nova família en un entorn on, finalment, el protagonista d'aquest últim tresor de Bernat Cormand aconsegueix trobar la pau. —